

No 43 (2020)

P.3

The scientific heritage

(Budapest, Hungary)

The journal is registered and published in Hungary.

The journal publishes scientific studies, reports and reports about achievements in different scientific fields. Journal is published in English, Hungarian, Polish, Russian, Ukrainian, German and French.

Articles are accepted each month. Frequency: 12 issues per year.

Format - A4

ISSN 9215 — 0365

All articles are reviewed

Free access to the electronic version of journal

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal. Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Chief editor: Biro Krisztian

Managing editor: Khavash Bernat

- Gridchina Olga - Ph.D., Head of the Department of Industrial Management and Logistics (Moscow, Russian Federation)
- Singula Aleksandra - Professor, Department of Organization and Management at the University of Zagreb (Zagreb, Croatia)
- Bogdanov Dmitrij - Ph.D., candidate of pedagogical sciences, managing the laboratory (Kiev, Ukraine)
- Chukurov Valeriy - Doctor of Biological Sciences, Head of the Department of Biochemistry of the Faculty of Physics, Mathematics and Natural Sciences (Minsk, Republic of Belarus)
- Torok Dezso - Doctor of Chemistry, professor, Head of the Department of Organic Chemistry (Budapest, Hungary)
- Filipiak Pawel - doctor of political sciences, pro-rector on a management by a property complex and to the public relations (Gdansk, Poland)
- Flater Karl - Doctor of legal sciences, managing the department of theory and history of the state and legal (Koln, Germany)
- Yakushev Vasilij - Candidate of engineering sciences, associate professor of department of higher mathematics (Moscow, Russian Federation)
- Bence Orban - Doctor of sociological sciences, professor of department of philosophy of religion and religious studies (Miskolc, Hungary)
- Feld Ella - Doctor of historical sciences, managing the department of historical informatics, scientific leader of Center of economic history historical faculty (Dresden, Germany)
- Owczarek Zbigniew - Doctor of philological sciences (Warsaw, Poland)
- Shashkov Oleg - Candidate of economic sciences, associate professor of department (St. Petersburg, Russian Federation)

«The scientific heritage»

Editorial board address: Budapest, Kossuth Lajos utca 84,1204

E-mail: public@tsh-journal.com

Web: www.tsh-journal.com

CONTENT

ECONOMIC SCIENCES

Aleskerova Yu., Rachok V. ANALYSIS OF THE INSURANCE COMPANY'S FINANCIAL STATUS ASSESSMENT.....	3	Koroleva N., Chinishvili V. POVERTY AS A SOCIO-ECONOMIC PROBLEM.....	31
Apkhanova E. HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN THE DIGITAL ECONOMY	12	Poliatykina L. INSTIRUTIONAL BASES FOR AKTIVATION OF ENTREPREURIDL ACTIVITY	38
Belimenko Ya., Gordeeva E. REAL ESTATE COST IN SOCHI.....	14	Tomashevskaa O. CURRENT TRENDS OF SORGHUM CULTIVATION IN THE WORLD	42
Bykova N. TAX STIMULATION OF INNOVATIVE AND INVESTMENT ACTIVITIES IN THE SOCIO-CULTURAL SPHERE	17	Mulyk T., Tomchuk O., Fedoryshyna L. ANALYSIS OF FINANCIAL STABILITY OF THE ENTERPRISE	46
Koroleva N., Garamyan Y. ASSESSMENT OF THE DYNAMICS OF THE LIVING STANDARDS OF THE POPULATION OF THE RUSSIAN FEDERATION.....	20	Apsalyamova S., Khashir B., Khuazh O. MEASURING THE SOCIO-ECONOMIC RETURNS OF EFFECTIVE FOREST MANAGEMENT	55
Latyshenko G., Golub V. USE OF KPI IN THE EVALUATION OF PERSONNEL ACTIVITIES IN THE ROCKET AND SPACE INDUSTRY ...	25	Apsalyamova S., Khashir B., Khuazh O. MONITORING THE STATE OF FORESTS IN THE ENVIRONMENTAL PROTECTION SYSTEM	63
Ivanov M., Ivanov S. ASSESSMENT METHOD OF PERSONNEL PERFORMANCE INDICATORS IN HR PROCESS MANAGEMENT.....	28		

ECONOMIC SCIENCES

АНАЛІЗ ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Алескерова Ю.В.

*д.е.н., старший науковий співробітник,
професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет*

Рачок В.О.

*магістр,
Вінницький національний аграрний університет*

ANALYSIS OF THE INSURANCE COMPANY'S FINANCIAL STATUS ASSESSMENT

Aleskerova Yu.,

*doctor of sciences, professor,
Associate Professor, Department of Finance,
banking and insurance
Vinnytsia National Agrarian University*

Rachok V.

*master's degree
Vinnytsia National Agrarian University*

Анотація

Досліджено сутність аналізу проведення оцінки фінансового стану страхової компанії. Розкрито, нові зміни та тенденції по аналізу страхової компанії, тобто Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України «з метою стандартизації процедур здійснення аналізу фінансової надійності страховиків» своїм розпорядженням від 17.03.2005 №3755 затвердила рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків. Проаналізовано відповідно до Рекомендацій здійснюється аналіз капіталу, активів, страхових резервів, дохідності і надається відповідна оцінка. Зроблений комплексний аналіз фінансової діяльності СК «Провідна». Доведено, що фінансова надійність є результатом інтегрованої взаємодії багатьох чинників та фактори виокремлюють, здебільшого, шість головних чинників, які у сукупності своїй забезпечують фінансову надійність страхової компанії: достатній власний капітал, формування збалансованого страхового портфеля, достатні страхові резерви, ефективна тарифна політика, ефективне управління активами, пере-страхування.

Abstract

The financial condition of an insurance organization is a characteristic of its competitiveness in the field of insurance activity, and therefore efficiency. The source of information in the financial analysis is appropriately prepared financial statements that characterize the final results of the insurer.

The main analytical task is to evaluate the financial position and financial performance of the insurance company. The financial position of an insurance organization is disclosed through the interpretation of indicators of assets, liabilities and capital, and financial results - through indicators of income, expenses and profit.

Thus, the source of information for assessing the financial condition of an insurance organization is primarily the statement of financial position (balance sheet), and the assessment of financial results using the data on the statement of comprehensive income (statement of financial results).

Financial resources management enables timely response to changes in the external environment and internal condition of the insurer, ensuring stability, solvency and financial stability of the insurance company.

Despite the large number of studies on the subject, there is no single approach to assessing the financial position of insurance companies today. The purpose of the article is to investigate the peculiarities of the analysis of the financial condition of insurance companies and to improve this analysis on the example of IC "Providna"

The conducted researches show that the insurance organization "Providna" is one of not many insurance companies, which stood at the origins of the insurance business in Ukraine and to this day successfully operates in market conditions, reliably protecting the interests of insurers.

PJSC Insurance company "Providna" remains reliable in relation to the most important priorities, which are the main ones in the market economy, and which it is guided in daily activity from the first year of its existence to the present. This is the maximum attention to the client, guarantees of fulfillment of the undertaken obligations, constant improvement of the quality of services rendered, full and timely settlement of insurance cases, careful observance of the rules of corporate ethics and requirements of the current legislation.

The study showed that financial reliability is the result of the integrated interaction of many factors. The experts highlight, for the most part, six major factors that, collectively, ensure the financial reliability of an insurance company: sufficient equity, the formation of a balanced insurance portfolio, sufficient insurance reserves, effective tariff policy, effective asset management, and reinsurance.

Ключові слова: аналіз, фінансовий стан, страховий портфель, управління активами, СК «Провідна», фінансова надійність.

Keywords: analysis, financial condition, insurance portfolio, asset management, IC "Providna", financial reliability.

Постановка проблеми. Фінансовий стан страхової організації - це характеристика її конкурентоспроможності в сфері страхової діяльності, а отже, і ефективності. Використання вкладеного власного капіталу. Джерелом інформації при проведенні фінансового аналізу є відповідним чином підготовлена бухгалтерська звітність, що характеризує кінцеві результати діяльності страховика.

Головною аналітичною завданням є оцінка фінансового стану та фінансових результатів діяльності страхової компанії. Фінансове становище страхової організації розкривається за допомогою інтерпретації показників активів, зобов'язань і капіталу, а фінансові результати - через показники доходів, витрат і прибутку.

Таким чином, джерелом інформації для оцінки фінансового стану страхової організації служить в першу чергу звіт про фінансове становище (бухгалтерський баланс), а для оцінки фінансових результатів використовуються дані звіту про сукупний дохід (звіт про фінансові результати).

Управління фінансовими ресурсами дозволяє своєчасно реагувати на зміни зовнішньої середовища та внутрішнього стану страховика, забезпечуючи стабільність, платоспроможність та фінансову стійкість страхової компанії.

Аналіз останніх наукових досліджень. Теоретичною і методологічною основою нашої роботи стали праці провідних вітчизняних фахівців, таких як: Ю.В. Алескерова [2], О.О. Гаманкова [5], О.В. Марценюк [6], Н.В. Ткаченко [8], та інших розкривають закономірності та особливості аналізу фінансового стану страхової компанії.

Формулювання цілей статті. Незважаючи на достатню велику кількість досліджень даної проблематики, на сьогодні не існує єдиного підходу до оцінки фінансового стану страхових компаній. Мета статті полягає у дослідженні особливостей аналізу фінансового стану страхових компаній та удосконаленні цього аналізу на прикладі СК «Провідна»

Виклад основного матеріалу. Управління процесом досягнення фінансової стійкості страховика багато в чому залежить від якості та повноти інформації щодо його фінансового стану, яка втілюється у певних показниках. Показник платоспроможності страхової компанії, безперечно, відіграє ключову роль в оцінці її фінансового стану. Але на підставі цього одного показника неможливо достовірно оцінити фінансовий стан страховика, його фінансову стійкість. Потрібна розгорнута картина, яка може змалювати лише низка відповідних показників [7].

Система цих показників має бути достатньо повною, не перевантаженою, дієвою, мінімальною. Система показників при цьому має бути необхідною та достатньою. Побудова системи показників фінансової стійкості вітчизняних страховиків у нашій країні тільки-но почалася. Цей процес перебуває під значним впливом досвіду країн із розвиненими страховими ринками, де подібні показники використовуються вже десятки років. останнім часом з'явилося достатньо публікацій із викладенням зарубіжного досвіду, описанням окремих показників та методів їх обчислення. На базі закордонного досвіду створюються системи показників, використовувани для рейтингових оцінок страхових компаній. Але у зв'язку із тим, що в різних країнах одні й ті ж самі показники досить часто використовуються під неоднаковими назвами, а також у зв'язку із особливими труднощами, пов'язаними із перекладом, в практиці вітчизняного страхового ринку використовувати зарубіжні підходи іноді досить проблематично.

Як приклад використання такої системи показників можна навести методіку оцінки фінансового стану страховиків, яка базується на так званих «тестах раннього попередження». Аналіз фінансового стану страховиків провадиться за допомогою аналізу відносних коефіцієнтів, їх динаміки, а також динаміки ключових абсолютних показників. Такі тести використовуються для аналізу та оцінки фінансового стану страхових організацій у багатьох західноєвропейських країнах і вважаються зручним та дієвим аналітичним інструментом [7].

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України «з метою стандартизації процедур здійснення аналізу фінансової надійності страховиків» своїм розпорядженням від 17.03.2005 №3755 затвердила рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків, які так само базуються на тестах раннього попередження. відповідно до Рекомендацій здійснюється аналіз капіталу, активів, страхових резервів, доходності і надається відповідна оцінка. Коефіцієнти доволі легко обчислювати, оскільки дані, необхідні для їх розрахунку, можна знайти у фінансовій звітності страховиків і у спеціалізованій страховій звітності, яка подається до Держфінпослуг. Вони являють собою набір достатньо простих показників, що дозволяють оцінити в комплексі фінансовий стан страхової компанії. Тести раннього попередження базуються на принципі порівняння фактичних фінансових показників діяльності страховиків з визначеними Держфінпослуг нормативами. Показники тестів раннього попередження та методи їх розрахунку запроваджені

Держфінпослуг відображені в таблиці 1, які включають 11 показників, сукупні результати за якими групуються у спеціальні аналітичні таблиці і дають Держфінпослуг змогу оцінити фінансову надійність кожного конкретного страховика. Показники,

що використовуються у якості тестів раннього попередження, можна згрупувати у три групи.

Група 1. Показники, що характеризують склад та структуру активів страховика та взаємозв'язок між активами та зобов'язаннями:

Таблиця 1.

Показники тестів раннього попередження та методи їх розрахунку

№	Показники	Метод розрахунку	Формула *
1	Показник дебіторської заборгованості	ПДЗ= 100%*(деб.заборг./капітал)	$100 * (\Phi 1\ 050 + 160 + 170 + 180 + 190 + 200 + 210 + 060) / (\Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)$
2	Показник ліквідності активів	ПЛА= 100%*(високоліквідні активи / зобов'язання)	$100 * (\Phi 1\ 230 + 240) / (\Phi 1\ 430 + 480 + 620 + 630)$
3	Показник ризику страхування	ПРС= 100%*(сума чистих премій за всіма полісами / капітал)	Життя: $100 * (P1\ 080 - 090) / (\Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)$ Не життя: $100 * (P1\ 010 - 020) / (\Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)$
4	Зворотний показник платоспроможності	ЗПП= 100*(заг.сума зобов'язань / капітал)	$100 * (\Phi 1\ 430 + 480 + 620 + 630) / (\Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)$
5	Показник доходності	ПД= 100*(чистий прибуток / капітал)	$100 * (\Phi 2\ 220 / \Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)$
6	Показник обсягів страхування (андерайтингу)	ПА=100*(виплати і витрати) / (сума чистих зароблених премій)	Не життя: $100 * (P1\ 240 + 320 + 330 + P3(K)\ 070 - P3(\Pi)\ 070 + P4(K)070 - P4(\Pi)070 / P1\ 070$
7	Показник змін у капіталі	ПЗК= 100*((капітал т) / капітал т-1)	$100 * ((\Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)(K) / (\Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)(\Pi) - 10)$
8	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами	ПЗЧП= 100*((сума чистих премій (т) / (сума чистих премій (т-1)-1)	Життя: $100 * ((P1(\Pi)\ 080 - 090) / (P1(K)\ (080 - 090) - 1)$ Не життя: $100 * (P1(\Pi)\ (010 - 020) / P1(K)(010 - 020) - 1)$
9	Показник незалежності від перестраховання	ПНП= 100*(чиста сума премій по всіх полісах) / (валова сума премій по всіх полісах)	Життя: $100 * P1\ (080 - 090) / P1\ 080$ Не життя: $100 * P1(010 - 020) / P1\ 010$
10	Показник відн.чистих страх.резервів до капіталу	ПВРК= 100% * (чисті страхові резерви) / (капітал)	Не життя: $100 * (\Phi 1\ 415 - 416) / (\Phi 1\ 280 - 010 - 430 - 480 - 620 - 630)$
11	Показник доходності інвестицій	ПДІ= 100% * (прибуток від фінансової діяльності) / (середній обсяг фінансових інвестицій протягом року)	$200 * \Phi 2\ (110 + 120 + 130 - 140 - 150 - 160) / \Phi 1(040(\Pi) + 045(\Pi) + 220(\Pi) + 040(K) + 045(K) + 220(K))$

Джерело: складено автором на основі джерела [8].

– показник дебіторської заборгованості, який показує співвідношення між дебіторською заборгованістю і чистим капіталом страховика, цей показник якісно характеризує структуру активів страховика;

– показник ліквідності активів визначає, яка частка зобов'язань страховика покривається високоліквідними активами;

– зворотний показник платоспроможності, який показує співвідношення між загальною сумою зобов'язань і можливістю їх покриття власними активами;

Група 2. Показники ефективності страхової діяльності:

– показник ризику страхування характеризує обсяги страхової діяльності у порівнянні із реальними можливостями страховика відповідати за страховими зобов'язаннями власними вільними коштами;

– показник андерайтингу вважається показником ефективності страхової діяльності;

– показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами, відображає темпи приросту величини чистих премій страховика протягом року;

– показник незалежності від перестраховання, чим більший цей показник, тим більш незалежною від перестраховання є страхова організація;

Група 3. Показники дохідності та рентабельності:

- показник дохідності, який показує суму чистого прибутку на одиницю чистого капіталу страховика;
- показник змін у капіталі, свідчить про зростання ринкової вартості страхової організації;

– показник дохідності інвестицій, який характеризує рентабельність фінансових вкладень страхової компанії.

Фактична оцінка кожного зазначеного показника визначається шляхом порівняння розрахункового значення показника з відповідною шкалою значень, значення якої затверджено вже зазначеним Розпорядженням Держфінпослуг.

Таблиця 2

Діапазон (шкала) значень показників тестів раннього попередження для порівняльного аналізу фінансових коефіцієнтів

№ з/п	Показник	Шкала	
		Не життя	життя
1	Показник дебіторської заборгованості (ПДЗ)	1.0<ПДЗ<50 2. 50<ПДЗ<75 3. 75<ПДЗ<100 4. 100<ПДЗ	1.0<ПДЗ<50 2. 50<ПДЗ<75 3. 75<ПДЗ<100 4. 100<ПДЗ
2	Показник ліквідності активів (ПЛА)	1.95<ПЛА 2.80<ПЛА <95 3.65 <ПЛА< 80 4. ПЛА<65	1.60< ПЛА 2.50<ПЛА <60 3.40<ПЛА< 50 4. ПЛА<40
3	Показник ризику страхування (ПРС)	1.ПРС<100 2.100<ПРС<200 3.200<ПРС<300 4.300<ПРС	1.ПРС<300 2.300<ПРС<400 3.400<ПРС<500 4.500<ПРС
4	Зворотний показник платоспроможності (ЗПП)	1.0<ЗПП<20 2.20<ЗПП<50 3.50<ЗПП<75 4.75<ЗПП,ЗПП<0	1.0<ЗПП<20 2.20<ЗПП<50 3.50<ЗПП<90 4.90<ЗПП, ЗПП<0
5	Показник дохідності (ПД)	1.50<ПД 2.25<ПД<50 3.0<ПД<25 4.ПД<0	1.50<ПД 2.25<ПД<50 3.0<ПД<25 4.ПД<0
6	Показник обсягів страхування (андерайтингу) (ПА)	1.ПА<50 2.50<ПА,100 3.100<ПА<110 4.110<ПА	-
7	Показник змін у капіталі (ПЗК)	1.10<ПЗК 2.5<ПЗК<10 3.0<ПЗК<5 4.ПЗК<0	1.10<ПЗК 2.5<ПЗК<10 3.0<ПЗК<5 4.ПЗК<0
8	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами (ПЗЧП)	1.40<ПЗЧП 2.33<ПЗЧП<40 3.10<ПЗЧП<33 4.ПЗЧП<10	1.40<ПЗЧП 2.33<ПЗЧП<40 3.10<ПЗЧП<33 4.ПЗЧП<10
9	Показник незалежності від перестраховування (ПНП)	1.50<ПЗП 2.40<ПЗП<50 3.30<ПЗП<40 4.ПЗП<30, 85<ПЗП	1.80<ПЗП 2.65<ПЗП<80 3.50<ПЗП<65 4.ПЗП<50
10	Показник відн.чистих страх.резервів до капіталу (ПВРК)	1.0<ПВРК<50 2.50<ПВРК<75 3.75<ПВРК<100 4.100<ПВРК, ПВРК<0	-
11	Показник дохідності інвестицій (ПДІ)	1.10<ПДІ 2.5<ПДІ<10 3.0<ПДІ<5 4.ПДІ<0	1.30<ПДІ 2.5<ПДІ<300 3.0<ПДІ<10 4.ПДІ<5

Джерело: складено автором на основі джерела [8].

Коригувальні (вагові) коефіцієнти,
що використовуються для визначення фінансової стійкості страхової організації

№	Показник	коефіцієнт	
		«не життя»	життя
1	Показник дебіторської заборгованості (ПДЗ)	0,04	0,05
2	Показник ліквідності активів (ПЛА)	0,10	0,125
3	Показник ризику страхування (ПРС)	0,06	0,075
4	Зворотний показник платоспроможності (ЗПП)	0,18	0,225
5	Показник дохідності (ПД)	0,06	0,075
6	Показник обсягів страхування (андерайтингу) (ПА)	0,06	-
7	Показник змін у капіталі (ПЗК)	0,06	0,075
8	Показник змін у сумі чистих премій за всіма полісами (ПЗЧП)	0,06	0,075
9	Показник незалежності від перестраховування (ПНП)	0,18	0,225
10	Показник відн. чистих страх. резервів до капіталу (ПВРК)	0,16	-
11	Показник дохідності інвестицій (ПДІ)	0,04	0,075

Джерело: складено автором на основі джерела [8].

Діапазон значень показників тестів раннього попередження для порівняльного аналізу фінансових коефіцієнтів наведено в таблиці 2.

Зрозуміло, що кожний із зазначених показників по різному впливає на фінансову надійність страхової організації. Для того, щоб відповідним чином оцінити ступінь цього впливу, методика Держфінпослуг передбачає коригувальні коефіцієнти, які виконують роль вагів стосовно до фінансових показників. Коригувальні коефіцієнти, що використовуються для визначення фінансової стійкості страхової організації наведені в таблиці 3.

Загальна оцінка фінансової надійності визначається як сума фактичних оцінок за окремими показниками, помножених на відповідні коефіцієнти. Ця оцінка визначається по-різному для компаній, що здійснюють страхування життя і компаній, що здійснюють загальне страхування.

Результати розрахунків за тестами раннього попередження страхової організації мають оформляти у вигляді таблиць за встановленим форматом і подавати до Держфінпослуг. Отримання прибутку є безумовною метою діяльності будь-якої страхової організації як суб'єкта підприємництва. Загальні ринкові підходи до формування прибутку господарюючих суб'єктів поширюється й на страхові компанії. Разом з тим процесом формування прибутку страховика має певні особливості через специфіку економічної сутності страхування і особливості

кругообігу коштів страхової організації, який поєднує вхідні і вихідні грошові потоки від усіх видів діяльності, котрі здійснює страхова організація (страхової, інвестиційної, фінансової, іншої звичайної діяльності).

Отже, прибуток, який формується як результат перелічених видів діяльності, являє собою досить складне економічне утворення, має свою внутрішню структуру і логіку. Джерелами фактичного прибутку страховика від страхових операцій можуть бути усі три складові тарифної ставки: «прибуток у тарифах», економія витрат на ведення справи і «економія», яка проявляється як зниження показника рівня виплат, коли фактичний обсяг страхових виплат складається нижчим за той, який був закладений у тарифну ставку на стадії її планування. Як видно, з таблиці фінансові результати відображають специфіку страхової діяльності страхової компанії «Провідна», чистий дохід (виручка) від реалізації продукції у 2014 році становила 55200,9 тис. грн., у 2015 році на 49680,8 тис. грн. більше і становила 104881,7 тис. грн., у 2016 році виручка від реалізації продукції становила 199275,2 тис. грн. Щодо собівартості реалізованої продукції у 2016 році вона збільшилась майже у три рази від 2014 року і становила 84321,1 тис. грн., валовий прибуток у 2014 році склав 25103,5 тис. грн., у 2015 році на 22593,1 тис. грн. більше, а у 2016 році спостерігається різке збільшення валового прибутку, який становив 114954,1 тис. грн.

Фінансові результати Прат СК «Провідна» за досліджувані роки

I. Фінансові результати	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Відхилення 2016 року до 2014 року (тис. грн.)
	Вартість тис.грн.	Вартість тис.грн.	Вартість тис.грн.	
оход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	55200,9	104881,7	199275,2	144074,3
Податок на додану вартість (непрямі податки)	-	-	-	-
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	55200,9	104881,7	199275,2	144074,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	30097,4	57185,06	84321,1	54223,7
Валовий: (прибуток, збиток)	25103,5	47696,6	114954,1	89850,6
Інші операційні доходи	5162,3	4852,56	4561,41	600,89
Адміністративні витрати	20284,1	37119,9	67929,4	47645,3
Витрати на збут	274,9	308,4	345,4	70,5
Інші операційні витрати	6913,89	8296,68	9956,02	3042,13
Доход від участі в капіталі	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	4546,7	6138,05	8286,3	3739,6
Фінансові витрати	-	-	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: (прибуток, збиток)	7343,7	18726,4	46816,0	39472,3
Податок на прибуток від звичайної діяльності	3348,4	4152,02	5148,5	1800,1
Фінансові результати від звичайної діяльності: (прибуток, збиток)	3995,3	14574,3	41667,5	37672,2
Чистий: (прибуток, збиток)	3995,3	14574,3	41667,5	37672,2

Джерело: фінансова звітність компанії.

У 2014 році адміністративні витрати становили 20284,1 тис. грн., у 2015 вони збільшились на 16835,8 тис. грн., і становили 37119,9 тис. грн., а у 2016 році вони дорівнювали 67929,4 тис. грн. Щодо чистого прибутку видно різке збільшення з кожним роком з 3995,3 тис. грн., в 2014 році по 14574,3 тис. грн. в 2015 році, 41667,5 тис. грн. В 2016 році, ці дані стверджують про те, що компанія з кожним роком отримує великі прибутки. Чистий прибуток – це прибуток, який залишається у розпорядженні страховика і може розподілятися на власний розсуд. Щодо порядку визначення прибутку від стра-

хової діяльності, то прибуток від страхової діяльності визначається як різниця між доходами та витратами.

Цей звіт у порівнянні із звітом про фінансові результати згідно з П(С)БО 3 є більш розгорнутим і містить 9 розділів, в яких згруповано інформацію про доходи, витрати, фінансові результати прибутку страхової організації, а саме: дохід від реалізації послуг з видів страхування, інших, ніж страхування життя виступає у вигляді заробленої страхової премії. Доходи від надання послуг для інших страховиків та інших послуг. Ці доходи можуть виникати у страховиків, що здійснюють загальні види страхування.

Динаміка доходів та витрат страхової компанії «Провідна» за досліджуваний період

Показники	Усього за 2014р. (тис.грн).	Усього за 2015р. (тис.грн).	Усього за 2016р. (тис.грн).	Відхилення 2016 р. до 2014 р.
Дохід від реалізації послуг з видів страхування, інших, ніж страхування життя (зароблені страхові платежі)	55200,9	104881,7	199275,2	144074,3
Дохід від надання послуг для інших страховиків	5,7	7,8	11,2	5,5
Суми, що повертаються із технічних резервів, інших, ніж резерви незароблених премій	3573,3	8432,1	18431,2	14857,9
Частки страхових виплат і відшкодувань, компенсовані перестраховиками	535,6	1048,2	2308,2	1772,6
Суми, що отримують ся в результаті реалізації переданого страховальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки	468,5	844,3	930,3	461,8
Інші операційні доходи	579,4	4852,6	4561,41	3982,01
Фінансові доходи	4546,7	6138,05	8286,3	3739,6
Інші доходи	72,9	51,03	35,72	(37,18)
Страхові виплати та страхові відшкодування	27883,5	78229,7	144203,8	116320,3
Відрахування у технічні резерви, інші, ніж резерви незароблених премій	4203,8	8342,1	14208,6	10004,8
Витрати, пов'язані з регулюванням страхових випадків	170,3	483,0	678,3	50,80
Результат основної діяльності	2792,9	13964,5	69822,5	67029,6
Результат фінансових операцій	4546,7	6138,05	8286,3	3739,6
Чистий (прибуток, збиток)	3995,3	14574,3	41667,3	37672,0

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності про доходи та витрати СК «Провідна».

До них належить, сума агентських винагород, які отримує страхова компанія, за реалізацію полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземного транспорту. Агентські винагороди «Провідна» за 2016 рік отримала 11,2 тис. грн. Інші операційні доходи, інші та надзвичайні доходи. Крім безпосередніх доходів від реалізації страхових послуг, джерелом яких виступають страхові премії, страхова компанія отримує інші доходи так звані операційні. Ці доходи включають: суми, що повертаються із технічних резервів, ніж резерви незароблених премій в компанії вони становлять 18431,2 тис. грн., суми, що повертаються з резервів із страхування життя дорівнює 0, частка страхових виплат і відшкодувань, компенсовані перестраховиками – 2308,2 тис. грн., інші операційні доходи становлять в організації становлять 4561,41 тис. грн.

Що стосується страхових виплат страхової компанії «Провідна», згідно статтею 19 ЗУ «Про страхування» - це грошова сума, яка виплачується страховиком відповідно до умов договору страхування при настанні страхового випадку. У 2016 році

страхові виплати страхової компанії «Провідна» становили 144203,8 тис. грн. Операційні витрати страхової компанії у 2016 році становлять: відрахування у технічні резерви склали 14208,6 тис. грн.; ліквідаційні витрати – 678,3 тис. грн.; Інші операційні витрати – 9956,02 тис. грн. Різниця між доходами від страхової діяльності і витратами, пов'язаними з її здійсненням, становить прибуток страховика від страхової діяльності, який відображається у Звіті про доходи і витрати страховика. Перелік специфічних страхових доходів і витрат для страховиків, що здійснюють загальне страхування, наведено в (табл.6).

Аналізуючи дані таблиці можна відмітити, що в 2016 році зароблені страхові премії становили 199275,2 тис. грн., а страхові виплати 144203,8 тис. грн. 18431,2 тис. грн. – суми, що повертались з технічних резервів, агентські винагороди склали 11,2 тис. грн. Інші операційні доходи становили 4561,41 тис. грн., а операційні витрати склали 9956,02 тис. грн. Щодо витрат страхової компанії найбільше становили адміністративні витрати – 67929,4 тис. грн.

Структура доходів і витрат страхової компанії «Провідна» за 2016 рік

Доходи страхової компанії від страхової діяльності	Вартість тис. грн.	Структура, %	Витрати страхової компанії пов'язані із здійсненням страхової діяльності	Вартість тис. грн.	Структура, %
Частки страхових виплат, отримані від пере страховиків	120130,0	60,28	Відрахування у технічні резерви	14208,6	9,9
Суми комісійних винагород за перестраховування	-	-	Відрахування у резерв катастроф з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкodu	-	-
Суми, що повертаються з технічних резервів	18431,2	9,25	Витрати, пов'язані з укладенням та пролонгацією договорів перестраховування	51431,48	35,4
Суми, що повертаються із централізованих страхових резервних фондів	-	-	Ліквідаційні витрати	678,3	0,5
Агентські винагороди	11,2	0,1	Адміністративні витрати	67929,4	47,1
Дохід від надання послуг безпосередньо пов'язаних з видами діяльності	56141,39	28,17	Витрати на збут	345,4	0,2
Інші операційні доходи	4561,41	2,2	Інші операційні витрати	9956,02	6,9
Зароблені страхові премії	199275,2	100	Страхові виплати	144203,8	100

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності про доходи та витрати СК «Провідна».

Фінансовий стан страхової компанії – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів фінансово-господарської діяльності страхової компанії і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів (капіталу) страховика [8, с.104]. Страхові зобов'язання – основна складова зовнішніх зобов'язань. Це специфічні зобов'язання страхової компанії перед страховальниками, страховими посередниками [8, с.144]. Отже, для перспективного забезпечення фінансової стійкості страхових операцій, а отже – фінансової надійності страхової компанії в цілому, важливо досягти й зберегти збалансованість портфеля. Цей стан характеризується, як мінімум, компенсацією тих договорів, строк дії яких закінчується, новоукладеними договорами. Під збалансованістю страхового портфеля розуміється його стабільність розвитку різних видів страхування, відповідність платежів і виплат компанії, укладених та припинених договорів, зобов'язань. Для збалансування страхового портфеля важливе значення має його величина, рівновага та стабільність. Збалансований страховий портфель надає можливість забезпечувати страхувальникам страховий захист.

Досліджуючи страхову компанію «Провідна» можна стверджувати, що вона намагається ефективно провадити свою власну тарифну політику, як і будь-яке підприємство – свою цінову політику. Показник відношення чистих страхових резервів до капіталу є близьким до показника «ризиків страхування», який характеризує співвідношення між страховими зобов'язаннями страховика і величиною чистого капіталу страховика з наведених розрахунків видно, що з 2014 року по 2016 рік він помітно збільшувався, з 0,2 в 2014 році по 0,47, в 2015 році по 0,84 в 2016 році.

Рентабельність фінансових вкладень страхової компанії виражається через показник дохідності інвестицій, який у 2014 році становив 0,94, у 2015 році на 0,14 більше і у 2016 році він став 1,47. Дані, які використовуються для розрахунку показників тестів раннього попередження, їх зміст та розрахунок наведені в наступній таблиці (2.13). З таблиці видно, що вартість капіталу страхової компанії у 2014 році дорівнювала 121017,9 тис. грн., у 2015 році збільшився на 20281,5 тис. грн. і дорівнювала 141299,4 тис. грн., а у 2016 році капітал страхової компанії склав 155684,57 тис. грн.

Динаміка показників оцінки фінансового стану досліджуваної установи

№	Показник	2014 рік	2015 рік	2016 рік	Відношення 2016 року до 2014 року, %
		Вартість, тис. грн.	Вартість, тис. грн.	Вартість, тис. грн.	
1	Капітал	121017,9	141299,4	155684,57	129
2	Високоліквідні активи	116873,4	158340,0	302562,22	в 2,6 рази
3	Чисті страхові резерви	23938,8	65909,0	131818,0	в 5,5 рази
4	Суми чистих зароблених премій	55200,9	104881,7	199275,2	в 3,6 рази
5	Страхові виплати і відшкодування	27883,5	78229,7	144203,8	в 5,2 рази
6	Чистий прибуток	3995,3	14574,3	41667,5	в 10,4 рази
7	Загальна сума зобов'язань	29119,9	101382,6	341305,2	117
	Всього	378029,7	664616,7	1316516,49	в 3,4 рази

Джерело: розраховано автором на основі відповідної фінансової звітності страхової компанії «Провідна».

Чисті резерви, що утворились страховиком з метою забезпечення майбутніх виплат страхових сум і страхового відшкодування у 2015 році становили 65909 тис. грн., а у 2016 році – 131818,0 тис. грн. Щодо чистого прибутку страхова компанія у 2016 році отримала 41667,5 тис. грн., порівняно з 2014 роком зросла на 37672,2 тис. грн., це свідчить про те, що ПрАТ Страхова компанія «Провідна» за останні три роки демонструє рівномірний та стабільний зріст показника чистого прибутку. Загальна сума зобов'язань компанії у 2014 році становила 29119,9 тис. грн., а 2015 році – 101382 тис. грн., у 2016 році – 341305,2 тис. грн., тобто збільшувалась з кожним роком майже у два рази. Отож, Приватне акціонерне товариство страхова компанія «Провідна» отримала задовільну оцінку, тобто у неї відсутні серйозні проблеми, фінансові показники знаходяться на середньому рівні.

Висновки. Проведені дослідження показують, що страхова організація «Провідна» є однією з небагатьох страхових компаній, яка стояла у джерел зародження страхового бізнесу в Україні і яка по сьогоднішній день успішно працює в ринкових умовах, надійно захищаючи інтереси страхувальників.

ПрАТ Страхова компанія «Провідна» залишається надійною по відношенню до найважливіших пріоритетів, які є головними в ринковій економіці, і якими вона керується у повсякденній діяльності з першого року свого існування і до теперішнього часу. Це максимальна увага до клієнта, гарантії виконання прийнятих на себе зобов'язань, постійне підвищення якості послуг, що надаються, повне та своєчасне врегулювання страхових випадків, ретельне дотримання норм корпоративної етики та вимог чинного законодавства.

Дослідивши фінансовий стан страхової компанії можна зробити такі висновки, що компанія має такі фактори, які впливають на рейтинг фінансової стабільності: швидкий розвиток компанії дозволяє їй залишатись одним із лідерів страхового ринку країни; компанія стабільно зберігає значний запас у забезпеченні необхідного рівня платоспроможності; фінансові можливості, що зростають, дозволяють компанії залишати на власному утриманні бі-

льше ризиків, що особливо важливо в умовах жорсткого ринку перестраховування; зберігається тенденція росту власного капіталу, що позитивно позначається на фінансовій стабільності компанії; спостерігається збільшення обсягів страхових резервів поряд з покращенням їх якості; на компанію значно не вплинула ринкова тенденція до скорочення обсягів автостраховування, що була викликана замороженням програм споживчого кредитування низкою українських банків. Дослідження показало, що фінансова надійність є результатом інтегрованої взаємодії багатьох чинників. Фахівці виокремлюють, здебільшого, шість головних чинників, які у сукупності своїй забезпечують фінансову надійність страхової компанії: достатній власний капітал, формування збалансованого страхового портфеля, достатні страхові резерви, ефективна тарифна політика, ефективне управління активами, перестраховування.

Список літератури

1. Алескерова Ю., Сідак О. Управління капіталом страхових компаній. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 18. С. 300–306.
2. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2007. – 328с.
3. Марценюк-Розарьонова О. В., Бондар А. В. Аналіз фінансового потенціалу страхової компанії та механізму його формування. Інвестиції: практика та досвід № 22/2018. С.61-65.
4. Ткаченко Н.В. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика : монографія / Н.В. Ткаченко; Нац. банк України, Ун-т банків. справи. — Черкаси: "Черкаський ЦНТЕІ", 2009. — 570 с.
5. Офіційний сайт СК «Провідна» <https://www.providna.ua>

References:

1. Aleskerova Yu., Sidak O. (2018) Upravlinnya kapitalom strakhovikh kompaniy. [Capital management of the insurance company]. Infrastruktura rinku. [Market infrastructure]. Vip. 18. S. 300–306 (in Ukrainian).
2. Gamankova O.O. (2007) Finansi strakhovikh organizatsiy: Navch. posib. – K.: KNEU. 328s. (in Ukrainian).

3. Martsenyuk-Rozar'onova O. V., Bondar A. V. (2018). Analiz finansovogo potentsialu strakhovoi kompanii ta mekhanizmu yogo formuvannya. Investitsii: praktika ta dosvid Vip. 22. S.61-65. (in Ukrainian).

4. Tkachenko N.V. (2009), Zabezpechennia finansovoi stijkosti strakhovykh kompanij: teoriia,

metodolohiia ta praktyka [Ensuring financial stability of insurance companies: theory, methodology and practice], Cherkas'kyj TsNTEI, Cherkasy, Ukraine

5. Ofitsiyniy sayt SK «Providna» <https://www.providna.ua>

УПРАВЛЕНИЕ ПЕРСОНАЛОМ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

Апханова Е.Ю.

ФГБОУ ВО «Хабаровский государственный университет экономики и права»

*доцент кафедры экономики предприятия и менеджмента
канд. экон. наук*

HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN THE DIGITAL ECONOMY

Apkhanova E.

"Khabarovsk State University of Economics and Law "

*Associate Professor, Department of Enterprise Economics and Management
Cand. econ. of sciences*

Аннотация

Статья посвящена особенностям системы управления персоналом в условиях цифровой экономики, которая в настоящее время представляет собой фактор конкуренции за человеческий капитал. В статье рассматривается проблема использования цифровых технологий и автоматизации в сфере управления персоналом. Обозначаются положительные эффекты применения автоматизации в HR-области, негативные последствия цифровизации системы управления бизнесом.

Abstract

The article is devoted to the features of the personnel management system in the digital economy, which at present is a factor of competition for human capital. The article considers the problem of using digital technologies and automation in the field of personnel management. The positive effects of the application of automation in the HR field, the negative consequences of the digitalization of the business management system are indicated.

Ключевые слова: управление персоналом, цифровая экономика, системы для работы с персоналом, обучение работников.

Keywords: personnel management, digital economy, systems for working with personnel, employee training.

Указом Президента Российской Федерации от 09 мая 2017 года утверждена Стратегия развития информационного общества в Российской Федерации, регламентирующая создание условий для цифровизации экономики страны [6]. Процесс цифровизации сопряжен с применением информационных технологий во всех сферах общества, в том числе, и в управлении персоналом. Цель статьи заключается в исследовании состояния цифровизации в сфере управления персоналом и разработке направлений, реализация которых должна способствовать трансформации модели управления человеческими ресурсами из традиционной в цифровую.

По оценкам института McKinsey во всем мире к 20136 году будет автоматизировано 50 % рабочих процессов [7]. Проводимые службой Head Hunter исследования показывают неуклонный рост уровня автоматизации компаний. Так, в 2016-017 гг. digital-инструменты в рекрутменте применяли 56 % опрошенных руководителей, в обучении и аналитике – 44 %, в HR-аналитике – 39 %. В 2017 г. 70 % российских компаний использовали в своей практике отдельные digital-инструменты [1]. При этом стоит отметить, что удовлетворены программными

продуктами для подбора персонала как одной из основных функций управления персоналом лишь 60 % руководителей отечественных организаций. К недостаткам используемых систем подбора персонала относятся: отсутствие интеграции с другими программными приложениями, недостаточно проработанные разделы аналитики и отчетности приложений, слабый функционал [5].

К одной из наиболее актуальных систем для работы с персоналом можно отнести облачную систему Talantix. Она позволяет решать комплекс вопросов по управлению человеческими ресурсами и выступает в качестве альтернативы многим отдельным приложениям. Система Talantix позволяет обрабатывать резюме, автоматизировать функции оценки персонала, кадрового делопроизводства, обучения и адаптации персонала [4].

Переход системы управления персоналом с традиционной платформы на цифровую основу требует от руководства компаний переориентации в основных направлениях своего развития:

– обучение, переобучение работников кадровой сферы: появляется необходимость владения навыками использования цифровых компетенций, так называемых, диджитал скиллз (digital skills);

No 43 (2020)

P.3
The scientific heritage

(Budapest, Hungary)

The journal is registered and published in Hungary.
The journal publishes scientific studies, reports and reports about achievements in different scientific fields. Journal is published in English, Hungarian, Polish, Russian, Ukrainian, German and French.
Articles are accepted each month. Frequency: 12 issues per year.

Format - A4
ISSN 9215 — 0365

All articles are reviewed
Free access to the electronic version of journal

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal. Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Chief editor: Biro Krisztian
Managing editor: Khavash Bernat

- Gridchina Olga - Ph.D., Head of the Department of Industrial Management and Logistics (Moscow, Russian Federation)
- Singula Aleksandra - Professor, Department of Organization and Management at the University of Zagreb (Zagreb, Croatia)
- Bogdanov Dmitrij - Ph.D., candidate of pedagogical sciences, managing the laboratory (Kiev, Ukraine)
- Chukurov Valeriy - Doctor of Biological Sciences, Head of the Department of Biochemistry of the Faculty of Physics, Mathematics and Natural Sciences (Minsk, Republic of Belarus)
- Torok Dezso - Doctor of Chemistry, professor, Head of the Department of Organic Chemistry (Budapest, Hungary)
- Filipiak Pawel - doctor of political sciences, pro-rector on a management by a property complex and to the public relations (Gdansk, Poland)
- Flater Karl - Doctor of legal sciences, managing the department of theory and history of the state and legal (Koln, Germany)
- Yakushev Vasilij - Candidate of engineering sciences, associate professor of department of higher mathematics (Moscow, Russian Federation)
- Bence Orban - Doctor of sociological sciences, professor of department of philosophy of religion and religious studies (Miskolc, Hungary)
- Feld Ella - Doctor of historical sciences, managing the department of historical informatics, scientific leader of Center of economic history historical faculty (Dresden, Germany)
- Owczarek Zbigniew - Doctor of philological sciences (Warsaw, Poland)
- Shashkov Oleg - Candidate of economic sciences, associate professor of department (St. Petersburg, Russian Federation)

«The scientific heritage»
Editorial board address: Budapest, Kossuth Lajos utca 84,1204
E-mail: public@tsh-journal.com
Web: www.tsh-journal.com